

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopis se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slov. ljudstvo in njegovi nasprotniki.

V Ljutomerskem okraji, posebno pa v Ljutomeru samem se pričinja narodni boj v čedalje večji meri. Krivda pa ni na slovenski strani, da je prišlo tako daleč. Vsak trezen človek, kateremu še ni slepa strast sovraštva skalila mirnega pogleda, mora izprevideti, da je slovensko stranko dozdaj zmiraj vodila samo pravica in resnica, morebiti tudi tu in tam prevelika popustljivost. Sam naš nasprotnik moral nam je pripoznati, da nas niste preslepili strast in napetost. Upali smo namreč, da bodo naši nasprotniki pripoznali krivico, katero nam delajo; in mislili smo, da pride vendar enkrat do sprave in pokoja. Mirno smo odvrščevali besne napade naših sovražnikov, katerim je greben prevzetnosti rastel od dneva do dneva. In ko se jim je nek mož, ki je zdaj nekje na Koroškem, ki bi moral stati nad strankami, tako rekoč ponudil za političnega voditelja, takrat pa so samega veselja zgubili vso zavest. Začeli so se posluževati raznih, samo ne hvalnih sredstev. Naše narodno prepričanje so žalili javno, kjer so in kakor so le mogli. Pri neki priliki so odnesli razobešeno slovensko zastavo ter jo skrili. In eden njihovih voditeljev je rekel: „Je pač vse eno, ali visi tota cota tam gori ali ne“. Pa tudi zdaj slovenska stranka ni zgubila svoje zmernosti in mirnosti.

Konstatirati pa moramo, da je prišel hip, ki bi bil skoro usodopolen za ves Ljutomerski okraj in za celo Mursko polje. To je bilo v tistem trenutku, ko je imelo nemčurstvo tako neznosno predrznost, da nas je na nečuvnen način javno žalilo na našem patrijotičnem čuvstvu do premilega vladarja Franca Jožefa in prevrzišene cesarske rodovine habsburške. Pri tej priliki vskipela je naša potrpežljivost do vrhunca. In Bog vé, kaj bi se zgodilo, ko bi voditelji pustili, česar je narod zahteval v veliki svoji razburjenosti. Ali tudi zdaj nismo zgubili zmernosti ih ostali smo na postavni

poti, vendar z gnusom in zaničevanjem pa smo se obrnili od tako podlih, nesramnih sovragov. Tega pa jim ne bomo, ne moremo, in ker smo zvesti Avstrijanci, tudi ne smemo nikdar pozabiti. Molče smo gledali tje, od koder nam prihajajo pravične postave. Tudi tam so se morali prepričati, da tako ne sme in ne more več biti. Poslali so nam rešitev. Odahnili smo si, misleč, da pridejo zdaj k nam časi miru in sprave. Jako pa smo se motili, kajti od druge strani smo dobili in še hujšega sovražnika. Zname so nam do pičice vse skrivnosti, kako in kje se je vse to delalo in pripravljalo. Osnovalo se je društvo „Südmark“. V svoji nenasitljivosti so si nasprotniki izmislili to društvo, da bi nas popolnoma podjarmili. Po nesramnem, prav po židovskem načinu hočejo nas spraviti na beraško palico.

Ali tudi tega še ni zadosti. Zdaj si snujete društvo „Šulverein“ in agitirate na vse kriplje, da bi polovili zadosti otrok za nemško šolo, katere hočete imeti. Joj očetu in materi, katera proda svoje ljubljeno dete šoli, kjer bode vladalo brezverstvo! Ni zadosti, da grabite po naših kmetijah, da vabite k nam nemčurske rokodelce, nemčurske dekile in hlapce, marveč kakor Herodeževi hlapci zdaj stegate celo svoje grabljive roke po naši nedolžni deci.

In s tem ste nam zastavili nož na prsi. Napovedali ste nam brezobziren boj za naš obstanek in to na naši zemlji, na naših tleh. Mi nismo hodili k vam, vi ste prišli k nam. Pripoznati morate, da ste tuje med nami in da živite sad naše velike gostoljubnosti. Prijazno smo vas sprejeli, ker smo mislili, da se boste obnašali, kakor se spodobi tujeu. Toda vam ni na tem bilo zadosti. Vi bi radi bili popolni gospodje na zemlji, katero obdeluje že sto in sto let slovenska roka in Slovenec bi moral biti vaš hlapec.

S tem je tudi našega potrpljenja konec. Mi vzamemo, ker moramo vzeti, od vas napovedan boj. Pričela se bo torej narodnostna

borba, kakoršne še ni videl naš okraj. V imenu vsega slovenskega prebivalstva Ljutomerskega okraja prisvajamo si pravico na tem mestu še enkrat javno povdarjati z vso odločnostjo, da je naša slovenska stranka vedno iskala sprave in pokoja, da mi nismo dali ne najmanjšega povoda, da nismo iskali niti začeli te usodepolne borbe in da odločno zavračamo vse njene posledice na tiste, ki so zanesli ta prepir v naš dozdej prijazni in mirni trg. —m—

Šulvereinska šola na Slatini.

Za kaj se brani te in vsake šulvereinske šole slov. ljudstvo?

III. Nemške šole širijo med Slovenci odpad od naroda in od sv. vere. Slovenski otroci iz takih šol postanejo ošabni na par nemških besed, katere za silo lomijo; začnejo prezirati svoj materini jezik, ga črteti in postanejo pözneje izdajice svojega národa in tem potom žalibog tudi odpadniki od sv. vere, „Tega nas uči več ko tristoletna skušnja, da katoliška vera ravno v tej meri med nami omaguje, kakor se slovenski rod ponemčuje“. (Slomšek.) Da je to resnično, pričajo nam naši Slatinski posilincei, kateri, kakor jih poznate, imajo na sebi kaj malo krščanskega, razun da so vpisani v krstne bukve. In take ljudi vzgajajo šulvereinske šole, to je poleg nemškutarstva njih glavni namen. Weitlof, oče zloglasnega šulvereina, vedno trobi v rog očitnih zasramovalcev sv. katoliške cerkve in njenih pobožnosti; tak človek pa se ve, da ne bo skrbel, da bi se v njegovih šolah poučevalo v krščanskem duhu. Pa vsaj Slatinčani tega sami niso hoteli, zato so se baje hrestili, da bodo, kolikor mogoče, zato se skrbeli, da se nastavi v tej šoli le taki učitelji, ki bodo nasprotovali duhovščini, kakor se to godi žalibog tudi na drugih šulvereinskih šolah. Čegava je mladina, tistega je prihodnjost. Zato dobro ve sv. cerkev ter si prizadeva zopet pridobiti si tisti vpljiv v šoli, kateri ji gre vsled poslanstva Kristusovga. In to tirja sv. cerkev po vsej pravici, kajti ona je prva in prava vzgojiteljica mladine, katero vodi h Kristusu. Ona pozna pravi namen šole: učiti otroke po krščansko modro živeti ter za časno in večno srečo jim skrbeti. Temu pa nasprotuje duh antikristusov — sovražnikov sv. cerkve. Naši verski sovražniki hočejo popolnoma ločiti šolo od cerkve, odvzeti ji vse pravice do šole, in zbirajo mladino krog sebe, ne da bi jo vodili h Kristusu, ampak odvrčali od njega. Ali pa ni to satansko delo? In ta namen ima tudi šulvereinska šola, zato svariyo pred njo ne le slovenski, ampak tudi nemški katoličani. Da brezverske šole niso le votel strah, kažejo nam žalostni nasledki nevernih šol. Ravno sem čital, da je v mestu Berlinu v enem letu dvainšest

deset otrok samo si končalo življenje. Tem zločinstvom je gotovo kriva v prvi vrsti neverna vzgoja šolske mladine. Stariši tožijo, da otroci razuzdani postajajo v zdajšnjih šolah. Verujemo njim; kajti dandanašnje šole niso take, kakor jih želi in zahteva sv. cerkev. Pa otroke iz naših šol poslati v šulvereinske, reklo bi se postaviti jih iz deža pod kap. Zato, stariši, bodite modri, ne mečite svojih nedolžnih otrok šulvereinskim volkovom v žrelo! Čaka vas radi tega težka odgovornost pred ojštrim sodnikom! — Pa zadosti. Šulvereinske šole torej niso za nas; naši šulvereinovi bi nam ž njo storili vnebovpijočo krivico v dnarstvenem, narodnem in verskem obziru; pa hvala Bogu, ostali so na cedilu. Vrh tega postavili so šolo na silno neroden kraj, tako nekako, kakor so stavili srednjeveški roparski vitezi svoje gradove. Zato, Slatinčani, le hvalite Boga, da se je šola ovrgla; utegnil bi si kak otrok vaš nogo zlomiti na tej strmini, ali roko zviniti, ali vsaj povrniti se iz šole na dom z razbitim, krvavim nosom.

—r—

Gospodarske stvari.

O gnjilobi krompirja.

V zadnjem listu smo govorili o tem, kako da je mogoče krompirišče, torej krompir, dokler raste, varovati gnjilobe. Za letošnje leto bode pa se dalo le še kaj malega storiti v tem oziru, kajti peronospora se ga je že pošteno lotila na mnogih krajih in sedaj bi škropljenje ne izdalo, vsaj ne toliko, da bi se izplačalo ga škropiti, če se to ni zgodilo v pravem času, t. j. v času, ko so se prikazala prva znamenja za to, da je peronospora blizo. Zato pa se ne mudimo dnes dalje pri škropljenji z galico, ampak vprašamo:

3. Kaj se more zgoditi še zoper gnjilobo, kedar se bliža čas krompir izkopati?

Gotovo je toliko, da streže gnjilobi pri krompirji mokrotno in vlažno vreme. Dokler tedaj ne postane na krompirišči suho in sicer tako, da se prah vzdiguje na njivi, treba je čakati, vsaj tako dolgo, da krompir dozori v zemlji in če se to zgodi, vreme pa je še vedno vlažno, naj se krompir izkoplje, toda tako hitro, kakor je le mogoče. Nikakor pa ne kaže krompirjeve zeli požeti, češ, da potem krompir bolj hitro zori. To se sicer zgodi, če se požanje zel, toda na škodo krompirja, njegovega zdravja.

Naj pa bode, kar hoče: če je mogoče, da se izkoplje krompir v suhem vremenu, naj se to zgodi in v tem je dobro, če leži krompir nekaj časa na polji, na solnci, kajti suh krompir, na suhem kraji ovaruje se še najbolj gnji-

lobe. Ako pa se izkoplje krompir v vlažnem času, naj se suši na škednji ali sploh na takem kraji, ki je suh in pusti zrak do krompirja.

Prav važno je tudi to, da se krompir že na njivi izbira: ves zdrav spravi se na eden kup, bolen pa na drugi. Le-ta se naj izreže in odpravi od njega vse, kar je nagnjilo. Kar je zdravega pri njem, to se porabi ali že za ljudi ali pa za živino. Bolje je, da ga spraviš par mernikov manj v klet, kakor pa nagnjilega poleg zdravega. Nevarnost, da okuži nagnjili krompir zdravega, je blizo in kakor kaže skušnja, gotovo.

Izvedenci svetujejo tudi to, naj se odbere koj na njivi najbolji krompir za seme in sicer dvekrat toliko, kolikor ga misli človek v spomladi saditi. Nekaj se ga namreč še vse eno izkazi po zimi in bolje je, da ga imaš več za seme, kakor pa premalo. Kolikor ti ga preostane, tega moreš še zmerom porabiti za druge namene; če ti ga za seme hodi premalo, kje ga hočeš dobiti v času, ko ti ga je saditi?

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 5. septembra v Šentilji v slov. goricah. Dne 7. septembra v Kamnici, v Lipnici, pri sv. Juriji v slov. gor., pri sv. Jerderti vrh Celja, na Svetih gorah, v Kapelah, v Vojniku, v Lučanah, pri sv. Lovrenci v Prišlinu, pri sv. Vidu za Ptujem in v Slivnici pri Mariboru.

Dopisi.

Od sv. Ane na Krembergu. (Vesele in žalostne zadeve.) Farani naše slavne fare so pred kratkim marsikaj veselega doživili. Že prejšnje leto pričel ponovljenje cerkve pod modrim in neutrudljivem napeljevanjem prečastitega g. župnika s sodelovanjem ravno tako požrtvovalnih cerkvenih ključarjev Kranarja, Kukovca in še drugih, prekosilo je nade vseh. Uže o sv. birmi je sprejela prav, kakor nevesta, zunaj in znotraj okinčana cerkev našega premilega knezoškofa. Mladim in starim, o koliko veselja je donesel ovi čas! Sedaj smo še dobili tudi novi altar, kojega diči nova kamnena altarna miza v dalnji hvaležni spomin darežnikov preč. gg. župnikov Kukovcev, enega v naši škofiji in drugega v soseski, v družbi brata tukajšnjega kmeta in cerkvenega ključarja. Gotovo jim bo hvaležna fara za ta krasen dar. — Žalostni spominki so se nam tudi pripetili. Dne tukajšnjega živinskega sejma je bilo uzrok uboja kmečkega sina Leharjevega. V predolgo odprti krčmi so se pri vživanji letošnjega močnega vina sprli in v jutro ob treh zbudi trušč in šum tukajšnje prebivalce in najde se zgoraj ubiti. Da bi se vendar krčme ob svojem času zapirale! Kako žalostno je vendar, da se celo

dostikrat iz cerkvi bližnje gostilne ob času božje službe sliši krič mladeži. Hvalevredna v tem obziru sta gg. predstojnika Ščavniski in Kremprski, ki sta neustrašljivo izrekla svojo možato besedo postavno postopati zoper take neporedne krčmarje, saj je res že zdavno potreba. — Konečno naj še omenim nesreče, katera je zadela dva majhna otroka na cesti. Omenjena dva otročiča prideta na svojem potu med ravnokar razdražene ose, katere sta razburila dva razposajena krčmarska fanta. Prva dva sta bila od os tako hudo popikana, da je petletni deček pod strahovitimi mukami precej drugi dan umrl. Ravno med božjo službo šolarjev na cesarjev dan bila je njegova tružica slonela pri cerkvenih vratih. Po dokončani božji službi se je sprevoda udeležilo mnogo šolarjev in pokop je bil otrokom živ nauk: Ne dražite neumnih stvari, pa tudi staršem: Strahujte svoje otroke!

Iz Slatine. (Spomni se smrti!) Zadnji dan meseca avgusta umrli so v naši nadžupniji trije nagle, neprevidene smrti: gostilničar Pirstinger, neka ženska in Mat. Korez. Le omenjena ženska bila je dejana v sv. poslednje olje, ko se je že borila s smrtjo; Pirstinger in Korez nista dočakala te milosti. Pač resen opomin, da bi bili vedno pripravljeni na smrt! Vzlasti naj si to k srcu vzamejo nekateri Slatinski domačini, ki ravno letos faranom dajejo silno pohujšanje, kar se tiče šeste in sedme zapovedi božje. O Korezu — Bog mu daj večni mir — naj še omenim, da naši nemškutarski liberalci britke solze točijo za njim. Bil je namreč njih zvesti pristaš; njegov evangelij bila je županova beseda, znal je posebno robato udrihati po „črnih“, kar je pri naših posilincih velike veljave. No na zadnje bi mu pa vendar le bil dober kak „črni“, da bi mu podelil sv. zakramente; pa božji modrosti je drugače dopadlo. Sicer pa ta in prvi izmed naših liberalcev, ki so v življenju mahali po sv. veri in duhovnih, na zadnje so „sine lux, sine crux“ — brez sv. zakramentov šli pred večnega sodnika. O da bi se našim liberalcem, posebno liberalnim kmetom že skoraj odprle oči!

—r—

Od Hudinje pri Vojniku. (Pravična odločba.) Za vse dobro vneti „Slovenski Gospodar“ priobčil je iz okraja ob Hudinji marsikaj veselega in tudi neprijetnega za Slovence. Posebno ne more hvaliti šole, dokler jo imajo v prstéh nemčurji, zakaj ti zapovedujejo, Slovenci pa plačujejo. Tako je bilo tudi do nedavna v Vojniku. Toda odkar so vrgli ob tla na Hudinji v slavni Škofljivasi nemčurskega petelina ter mu grebena pristigli, zato korikne v časih še, toda le slepe kokoši še ga poslušajo. To se je nedavno pokazalo. Znane so te reči, zato jih opustim ter omenjam čisto nekaj novega, veselega za Slovence. Odkar je zasedel župansko stolico v Škofljivasi vrli naš gospodar slo-

venski, Miha Bikovšek, ne pleše se več v tej občini na piščalko nemčurskih šlevastih šlev. Tu se vse godi po pošteni slovenski navadi, katera priča, da se je Slovencem krivica godila od nemškutarjev. In to še v najmenitnejšem področju t. j. v šolskih rečeh. Da le pri Vojniških „purgarjih“ nemčur kaj velja, lahko se prepriča, kateri na vojniško učiteljstvo pogleda. Izvrsten tukajšnji učitelj slovenski le zato nadučiteljske službe ni dobil tukaj, ker je — pošten Slovenec. To je največja hudoba. In šolski krajni svet so si dosedaj krojili in merili po nemškutarski pedi, zato so pa občini Škofljas, ki skoro trikrat toliko plača davka, kakor ostali dve všolani občini t. j. Vojnik in Višnjavas, le tri ude pripustili, vse druge pa so sebi prisvojili. Toda Slovenec, desetkrat pametnejši od nemčurja, je spredidel kmalu krivico. Naš župan Škofljavaški se je pritožil in „c. kr. deželni šolski svet“ — tako se glasi rešitev vloge, kakor je prišla županstvu štev. 545 — „javlja z dne 21. julija t. l. štev. 4622, da je odločil, da se ima v krajni šolski svet Vojniški od všolanih občin takoj poklicati 8 udov, od katerih odpade na občino Škofljas 5 — dozdej le trije — na občino Vojnik 2 in na občino Višnjavas 1 ud“. Tako se glasi rešitev deželnega šolskega sveta na vlogo, katero je bilo vložilo županstvo Škofljavaško. Tudi nekaj drugega je. Vsi drugi občanarji škofljavaški so zoper tako šolo, kakoršnja hočejo neki Vojničani t. j. šulvereinsko, samo trije udje krajnega šolskega sveta so tudi za njo, kateri zaslopajo občino Škofljas. In od teh možiceljnov še noben v občinskem svetu ni, in tudi ni noben voljen od zdajšnjih udov občinskih, kateri imajo kaj govoriti. Zdaj je najbolje, da si zberó Škofljavaščani vseh pet novih udov. Doslenji trije ne zastopajo občine Škofljas, zato njim tudi mi ob Hudinji izrekamo svojo nezaupnico o vseh slovenskih rečeh. To je vendar res narobe svet! Županstvo Škofljavaško in cela občina poteguje se za tako šolo, s katero bi popolnoma bilo vstreženo našemu ljudstvu, le trije „možiceljni“, kateri zastopajo v krajnem šolskem svetu pomenjeno občino, hočejo „šulvereinsko šolo“. — V nedeljo, dne 23. avgusta bilo je pri nas, kakor bi iz škafalilo. Okoli Novecerkve in Frankolovega bilo je tudi precej toče. Letina nam najboljša ne kaže. Pšenica je slabo obrodila. Koruza ali turšica se dobro kaže. V Vojniški cerkvi smo dobili nov tlak s cementnimi ploščami in smo bili ga tudi že potrebni.

Iz Ptuja. (Svarilo slovenskim kmetom.) Mi smo govorili že večkrat o tem, zakaj so volitve v okrajni zastop za kmeta tako velikega pomena. Kdor med nami hoče razumeti te besede, njih je razumel in se bode po njih ravnal. Ne bode pa odveč, če spet vpozorimo

naše kmete na to, da morajo biti složni, da naj ne poslušajo čenč in kvasil ljudi, kateri biradi vlekli od okrajnega zastopa dobiček, ali so častiželjni, ali celo našuntani, da bi rušili disciplino in delali razpor. Okrajni zastopnik mora biti sam svoj, to je dolgov ne sme imeti, ker je potem odvisen od milosti upnikov, ker ima razun truda izdatke, katerih mu nihče ne vrne. Okrajni zastopnik mora poznati nalogo okrajnega zastopa, razumeti mora poslove okrajnega zastopa. Poglejte si kmetje one može, katere so volili trgovci in obrtniki v okrajni zastop, in prepričali se bodete, da nikakor ne kaže vsakega voliti, kateri se Vam ponuja sam ali od nam nasprotne strani. Katol. pol. društvo „Pozor“ bode vse potrebno ukrenilo glede kandidatov; imena teh dobi vsak volilec naravnost od društv. odbora pravodobno tiskana na dom.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sedaj je doba vojaških vaj in Nj. veličanstvo ima dovolje posla z njimi. Od teh pri Celji se je podal na Dolenjo Avstrijo na velike vojaške vaje in pri teh bode tudi nemški cesar vpričo. Druge bodo pa pozneje še tudi na Ogerskem. — Državni zbor skliče se v prvem tednu meseca oktobra in ostane do srede decembra pri svojem delu. — Na razstavo v Pragi pride svitli cesar dne 26. septembra, potem pa še obišče tudi nekatera mesta na Českem, najbolj v nemškem delu te zanimive kraljevine, — V Gradci je začel v tem meseci izhajati nov dnevnik ter dela za „nemške nacijonalce“ in torej nekoliko nasproti starim nemškim liberalcem in njih glasilu, znani „Tagesposti“. Slovencem sta oba lista sovražna. — Štajarski konservativni Nemci se shajajo v teh dnevih in zborih svojih političnih društev in pri vseh teh zborih se kaže, da stojé volilci za svojimi poslanci, bodi si v državnem ali deželnem zboru. — Občinski zastop v Celovci je ves v rokah nemških liberalcev in se jezi sedaj gospôda čez mero, ker mora vzprejeti slov. pisma, ako se ji katero pripošlje. — Koroški državni poslanec Ghon je voljen v Velikovskem volilnem okraji in zastopa torej slovenske volilce. Mož zna, da je slov. ljudstvo katoliško in zato zagovarja nemške liberalce, v katerih vrsti tudi on stoji, češ, da niso nasprotniki katol. cerkvi. Ljubi Bog, odpusti temu možicelju, saj ne ve, kaj govori! — Iz dolenjske železnice na Kranjskem še dolgo ne bode resnica, kajti sedaj še le hočejo proračun delati za njo in za nj je treba najmanj leta dni, predno se setavi. — Med učitelji na Kranjskem še ne manjka nemškutarjev in celo v dež. šolski konferenci si upajo na svitlo, da si, hvala Bogu, doslej brez uspeha. — Nasledki razpora med Slovenci na Primorji se

kažejo čedalje bolj in kar je žalostno, mož za možem se izgubiva iz vrste delavnih rarodnjakov. Tako je une dni razpadlo bralno društvo v Ljubušnjem, ker mu je izmanjkalo udov. — „Legá nazionale“ imenuje se v Trstu društvo, ki ondi dela za laške šole enako, kakor pri nas šulverein za nemške. Čudno pa je pri tem, da podpira obe društvi tudi državna oblast. — Več Hrvatov je iz Dalmacije prišlo na razstavo v Zagreb in tu so jih lepo vsprejeli in prav bi bilo, ko bi se tudi Srbi, katerih je precej v Dalmaciji, ne ugibali razstave. — V Zagrebu so odkrili uni dan spomenik Andrija Kačića, frančiškana in hrvaškega pesnika iz 18. stoletja. — Ogerska vlada si ne upa prepovedati, naj se ne proslavlja Kossuth, da-si je to blizo že veleizdaja. Pri Madjarih je pač veliko mogoče.

Vnanje države. Sv. oče Leon XIII. so privolili, da sme kardinal Vanutelli prevzeti ime „protektorja ali varuha Luzitanije“. Se ve, da je to ime le čast, brez večjih pravic. — Ker je sedaj čas za potovanje, zato ne sme tudi italijanski kralj ostati doma ter pojde neki najprej v Anglijo, potem pa v Francijo, naj pokaže, da je njegova vlada obema prijazna. — Na Francoskem je vlada „brez vere“ to se pravi: njej ni nobena vera pri srci in pred njo velja vsak človek, naj bode katere vere koli, enako; zato pa doživi skorej vsak dan, da pride na sled kaki večji goljufiji svojih uradnikov. Ali tudi hudodelstev je z vsacim dnevom več; za dobro tretjino se jih šteje v zadnjem času več, kakor jih je bilo v času cesarstva. — Da je v Nemčiji veliko nezadovoljnih, to se vidi iz tega, da pazi vlada ostro na društva, posebno v onih deželah, ki so prišle leta 1866 ali 1871 pod prusko „haubo“. Če je za to toliko naudušenje, kakor se piše od strani naših Nemcev o bratih v „rajhu“, čemu pa je potlej treba strahú? — Ruski car biva sedaj na Danskem, torej izven domače države in tu se počuti neki dobro, bolje, kakor na domačih tleh. — V Bolgariji so prišli bojda novi zaroti na sled; delati je hotela z dinamitom, se ve, da zoper kneza in njegovo vlado. — Pri Srbih se je izvršila sprememba pri možih, ki zastopajo to najmlajše kraljestvo pri drugih državah. Čemu? Ali niso dosedanji storili svoje dolžnosti? — Pravi se, da odstopi turski sultan nekaj zemlje pri Novem Bazaru Rusiji ter s tem odplača dolg sem od zadnje vojske. Ni verjetno, druge države, izlasti naša bi tega ne dopustila. — Po sredozemskem morji mrgoli roparskih ladij in pravi se, da jih podpira angleška vlada, ker jih ji bode pri prihodnji vojski treba. — Iz Azije se poroča, da je ustaja v turskem delu Yemen h koncu. — Tudi v južni Ameriki, v republiki Chile, je ustaje blizo že konec, toda dosedanji predsednik

republike in njegovo vojaštvo je premagano in vodja ustajnikov sestavlja že novo vlado t. j. predsednika in njegove ministre izbere si po svoji volji. Konec ustaje je torej, ali pa je s tem že tudi začetek mirú? Mi ne rečemo, da je, kajti sedaj še bodo zmagovalci imeli in to najbrž krvavo sodbo čez može prejšnje vlade.

Smešnica 36. Neki berač se je na božjem potu drl na vse grlo rekoč: Usmilite se slepega siromaka, nikoli ne vidim belega dneva in ne rmenega solnca! V tem pa prižene žendar dečka mimo, dolžeč ga, da je beračil. Ko se „slepec“ proti njemu obrne in to sliši, reče: „Res je res, jaz sem ga videl, ko je ravno včeraj poleg mene sedel in beračil“.

Razne stvari.

(Slavnosti cesarske.) O prihodu Nj. veličanstva v Celji so se vršile slavnosti na tanko po načrtu, kakor smo ga v zadnjem listu naznanili in ni nam treba dostavljati, da so bile lepe, nekatere tudi sijajne. Ker nam ni veliko prostora na razpolaganje, zato ne govorimo o vseh podrobnostih, ampak naj omenimo samo nekatere posebnosti teh slavnosti.

— Mil. knezoškof niso se peljali v Celje, ampak so se Nj. veličanstvu poklonili na kolodvoru v Mariboru v nedeljo jutro po 1/45. uri. Svitli cesar pa so govorili z njimi ves čas, kar je ostal vlak na kolodvoru. Navzoča sta bila tudi mestni župan A. Nagy in vodja c. kr. okr. glavarstva A. vitez Arailza in še nekaj druge gospóde.

— Mestni zastop v Celji ni pustil Slovincem v Celji nikjer v slavnostnem načrtu prostora, naj pokažejo tudi oni poleg Nemcev čuvstva svoje ljubezni do svitlega cesarja. Tudi visoka vlada ga ni v tem oziru obrnila na boljše pot.

— Slov. čitalnica v Celji ima izvrstne pevce pa niso smeli zapeti v mestu, kakor nemško pevsko društvo, na čast svitlemu cesarju, ampak pred občinsko hišo okoliške občine in to še le na prošnjo Slovincem iz Celja do c. kr. namestnije v Gradci. Pevski zbor je štel 65 pevcev in je zapel mило pesem „Moja Avstrija“. Pevovodji, g. nadučitelju Fr. Jurkoviču je svitli cesar rekel: „Vi imate jako dobre, izbrane pevce. Zahvaljujem se Vam, jako me je Vaše petje razveselilo“.

— Občinski zastop okoliške občine se je poklonil svitlemu cesarju pred svojo občinsko hišo, ki stoji na južni strani od „kapucinskega mosta“. Svitli cesar je govoril z županom, g. Glinšekom slovenski.

— Pri dvornem obedu dne 1. sept. so bili državni poslanec Miha Vošnjak, deželni

poslanec dr. Jos. Sernek, predsednik notarske kamore L. Baš in Žalski župan J. Hausenbichler.

— Ljudstva je bilo v Celji vse te dni obilo in se ve, da največ Slovencev; zato so krepki živio-klici skorej povsod zadušili zamolki „hoch!“

— Nemški turnerji so nekam, kakor na povelje, motili slov. petje in ces. namestnik jih je zastonj miril; še le, ko je svitli cesar sam rekel: mir! utihnilo je njih surovo tuljenje.

(Deželna nižja gimnazija v Ptuj.) Napoved učencev za I. razred vrši se na deželni nižji gimnaziji v Ptuj dne 16. septembra od 10—12. ure. Sprejemna skušnja začenja se ob dveh popoldne; v II., III. in IV. razredu se bodo sprejemali in upisovali učenci dne 17. septembra od 2—4. ure.

(Koncert) in občni zbor „Slovenskega pevskega društva“ bode v nedeljo dne 13. sept. 1891 na Ptuj v „Narodnem domu“. Ob 11. uri predpoldne je pevska vaja v gornjih prostorih Narodnega doma, ob 1. popoldne skupni obed v spodnjih prostorih Narodnega doma in ob 3. popoldne veliki zbor. Ob 5. uri popoldne pa se začne koncert in k temu je vstopnina: 50 kr. od osebe, 20 kr. za kmete; pevci in dijaki so vstopnine prosti.

(Sejmovi.) Ker je na sejmu v Slov. Bistrici dne 24. avgusta bilo par volov bolnih na parkljih, zato izostanejo vsi živinski sejmovi v Mariboru, in brž tudi na drugih krajih Mariborskega okraja, bodi si ob sobotah ali v drugih dnevih, dokler se ne prekliče prepoved.

(Društvo „Kmetovalec“) v Gotovljah priredi dne 8. septembra t. l. točno ob 3 uri popoldne svoj V. občni zbor. Vspored: 1. Nagovor. 2. Govor o živinoreji. 3. Društveno poročilo. 4. Vpisovanje novih udov in vplačevanje letnine. 5. Volitev novega odbora. 6. Podučljivi govori sploh. 7. Splošna vprašanja in odgovori o kmetijstvu. 8. Deklamacija. Zborovanje kratko časi s petjem domači moški in mešani pevski zbor. K obilni vdeležbi tega za olikance zelo zanimivega in za kmete podučljivega zborovanja najvljudneje vabi odbor.

(Koruzna veša) dela veliko škode, kakor po Graškem polji, tako tudi po Rožni dolini, kakor se nam od tam piše. Da bi ljudje sedaj prav pridno obžanjali turščevino, oteli bi si letošnji pridelek ter bi si ugonobili mnogo tega škodljivega mrčesa za drugo leto.

(Požar.) Dne 25. avgusta popoldne je v Starešincih Cirkovske župnije zgorelo 6 hiš z gospodarskimi poslopji. Pri L. Črnku, kjer se je vnelo, ni bilo nikogar takrat doma in zato je temu tudi zgorela vsa živina. Škode je 10.500 fl.

(Dijaška kuhinja.) Ker v Mariboru slov. dijak od Nemcev ne dobi podpore, slov. rodoljubi pa sami za-se ne morejo dati podpore vsem, ki so je potrebni, zato se kaže potreba

društva in v tem namenu vabi vse p. n. rodoljube iz mesta in z dežele na zbor, ki se vrši dne 10. septembra ob 11. uri dopoldne v slov. čitalnici v Mariboru, zač. odbor.

(Imenovanje.) Z drž. gimnazije v Mariboru gre profesor Lud. Mayr na 1. drž. gimnazijo v Gradci in na njegovo mesto pride na gimnazijo v Maribor profesor Ign. Pokorn, doma iz Ljubljane.

(Podružnico) družbe sv. Cirila in Metodosa osnovala so si pospe in gospice v Št. Juriji pri Celji. Načelnica je gospa Antonija Kavčič, gospica Ana Ripšelj, tajnica in gospica Tonika Kavčič, blagajničarka in odbornici gospa Než. Pisanec in gospica Ter. Praunseis.

(Na Slatini) biva sedaj Aleksander grof Hartenau s svojo soprogo. Grof Hartenau je, kakor znano, sedanje ime bivšega kneza Aleksandra Bolgarskega.

(Učiteljsstvo.) Na ljudski šoli pri Šmiklavži blizu Ljutomera je dobil mesto nadučitelja g. Martin Šalamun, doslej učitelj v Stopercah; mesto učitelja pa v Razboru g. Valentin Štolcar, podučitelj v Žitalah ter v Rušah tamošnji podučitelj g. Matija Lichtenwallner.

(Trsno uš) zasledili so v vinogradih občine Nimno in Brestovec, obe v župniji sv. Križa pri Slatini.

(Strupena rosa) pritiska letos izvanredno hudo na trsovje; kakor se nam poroča izpod Ravensberga, stoji ondi že trsje večidel suho.

(Nezakonska mati.) Dne 17. avgusta je Ana Kozar, dekla pri J. Senčarji v Čagoni, ubila s polenom svojega otroka, potem pa je sama to naznanila e. kr. okr. sodniji v Št. Lenartu v slov. goricah.

(Duhovniške spremembe.) Skušnjo za župnijske prestale je č. g. Fr. Vidmajer, kaplan v Starem trgu. Kaplana sta postala č. novomašnika: France Višnjar v Lučah in Jarnej Vurkelec na Prihovi. Č. g. Ignacij Rom je prevzel oskrbovanje župnije sv. Magdalene v Dramljah.

Loterijne številke:

Gradec 29. avgusta 1891	76, 82, 52, 12, 42
Dunaj „ „	49, 16, 9, 72, 73

Dva dijaka

vzame na stanovanje gospa Pušel, Schillerstrasse 14 v Mariboru. 1-3.

Učenec iz dobre hiše, nemškega in slovenskega jezika zmožen, sprejme se v prodajalnici z mešanim blagom. Več pové gospod **Josip Kerman**, agent v Stridavi, Medjimurje (Za odgovor se naj priloži marka za 20 kr.) 1-2

Odhajajoč iz Dramelj kličem vsem čč. gg. duhovnikom Šmarijske in sosednih dekanij, kakor tudi vsem prijateljem in znancem prisrčni: „Z Bogom!“

Josip Jurčič,
bivši župnik v Dramljah.

Bazglas.

Ker se nahaja v nekaterih koledarjih tukajšnji letni in živinski sejem dne 11. septembra zaznamovan, razglašča podpisano županstvo vsem obiskovalcem, da to ni resnično, ampak da je vsako leto zadnji sejem zmiraj v ponedeljek po nedelji „Ime Marije“.

Županstvo v Loki, dne 27. avgusta 1891.
Župan: Kajtna.

Naznanilo.

S šolskim letom 1891/2 oddaje se šest štípendij po 300 fl. na leto za medicinece, kateri imajo domovinsko pravico na Štajarskem.

Prošnjiki za tako štípendijo morajo biti pristojni na Štajarskem ter se zavezati z reverzom, da bodo po dovršeni sposobnosti službovali 8 let na po deželnem odboru mu odkazanem mestu, s plačo ne pod 400 gld. na deželi. Prošnje s krstnim listom in domovnico, s spričevalom in reverzom, naj se pošiljajo do 1. oktobra t. l. deželnemu odboru.

Gradec, dne 20. avgusta 1891.

Od štaj. dež. odbora.

Naznanilo.

Dr. Franc Jurtela ima od 2. septembra t. l. naprej svojo odvetniško pisarno v Šmarji pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein) nasproti c. kr. davčnemu uradu.

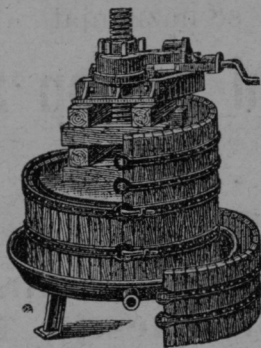
Tinktura za želodec,

8-25

katero iz kineške rabarbare, kerhlikovega lubja in svežih pomerančnih olupkov prireja **G. PICCOLI, lekar** „pri angelju“ v Ljubljani, je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov ureja joče sredstvo, ki krepi želedec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zaboječkih po 12 in več steklenic. Zaboječek z 12 stekl. velja gld. 1-36, z 55 stekl. 5 klg. teže, velja gld. 5-26. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razpodajajo **lekarne**: v Mariboru: Bancalari in König; v Ptujih: Behrbalk; v Celjih: Kupferschmid; v Gradcu: Eichler, Nedwed, Trnkoczy in Franzé.

Vse stroje za gospodarstvo in vinorejo!

Pluge, brane, valjarje za njive, sejalnice, kosilnice, senene preobračalnike, grablje, ki je konji vlečejo, senene stiskalnice, mlatilnice, geplje, lokomobile, trierje, čistilnice, stroj za robkanje, slamoreznice, mline za trojano moko, reporeznice, drozgalnice za sadje, stiskalnice za sadje, drozgalnice za grozdje, stiskalnice za vino, drozgalnice za olive, Peronosporastroje, stroje za lupljenje sadja, sušilnice za sadje in zelenjavo, sesalke za vino, razne reči za klet, sesalke za vodnjake, okrogla žaga, decimalne vage, vage za živino, separatorje za mleko, vinte za sode, vrtalo, stiskalnice za sladko pičo, pralne stroje, stroje za čiščenje lana itd.

Vse najboljše izdelano in po najnižjih cenah.

! Poroštvo, ugodni pogoji za plačevanje, čas za izkušnjo

Zaloga strojev za gospodarstvo in vinorejo

Ig. Heller, Dunaj

II. Praterstrasse Nr. 78.

Bogato ilustrovani ceniki s 144 strani v nemškem, laškem in slov. jeziku na zahtevanje brezplačno in franko. 14-20

Pošteni zastopi se povsod ustanavljajo.

Naznanilo.

Udano podpisani se priporoča častiti duhovščini za napravo vseh cerkvenih posod iz bronu in srebra, v vseh slogih, z zagotovitvijo dobrega dela in najnižje cene. Stare reči se prenovijo, ker se vse močno v ognju srebrni in zlati po navedeni ceni: Kadilnico s čolničkom na novo v ognju posrebriti 3 gld. 50 kr., altarni svečniki po velikosti od 2 do 3 gld. od enega, svetilnice altarne od 6 do 15 gld. z zlačenjem vred, kelih s pateno, ves prezlačen od 12—15 gold., monštranca od 20—40 gld.

V zalogi imamo tudi strelovode s platino.

Henrik Zadnikar,

pasar in srebrar sv. Petra cesta 17

v Ljubljani.

2-3

Dunajsko zavarovalno društvo. — Dunajska zavarovalnica za življenje in dohodke.

Gradec, v decembru 1891.

Usojamo se naznanjati, da smo

svoj glavni zastop za Maribor in okolico

izročili gospodu

Karolu Kržiček

specerijski prodajalnici k „belemu zajcu“
v Graškem predmestju, Tegetthoff-ove ulice št. 9.

Prosimo, da se obrnite v vseh naš zavod zadevajočih rečeh do njega.

S spoštovanjem

3-3

Generalni zastop v Gradci
G. Micori, m. p.

Zahvala in priporočba.

Ker nimam več gostilne „zur alten Bierquelle“, najtoplejšo zahvalo izrekam častitim gostom, da so me v tako obilem številu obiskovali. Ob enem pa tudi naznanjam, da sem

Jost-ovo gostilno na velikem trgu

prevzel in popolnoma renoviral in da jo bodem vodil pod imenom:

Spatzek-ova gostilna „zum Kreuzberger“

in da se bodem prizadeval, gostom z izvrstnimi jedmi po karti ali naročilu, z svežim marenim pivom, kakor tudi s pravim, dobrim štajarskim vinom ustreči.

Miše za ptujce, z novim pohištvom, se oddajo od 1. septembra t. l. popotnikom po nizki ceni.

Prosim p. t. občinstvo, da me prav pogostoma s svojim pohodom počasti.

3-3

S spoštovanjem

V Mariboru, dne 15. avgusta 1891.

Spatzek.